

موضع واشنگتن در سوریه و عراق و اختلاف فزاینده با گردهای ایران

به قلم براء صبری (/fa/experts/bra-sbry/)

۱۷ سپتامبر ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/washingtons-stance-syria-and-iraq-and-widening-rift-kurds-iran
العربية (/policy-analysis/mwafq-washntn-fy-swrya-walraq-wshrwkh-allaqt-m-akrad-ayran/)

درباره نویسنده

بِراء صبری (/fa/experts/bra-sbry/)

بِراء صبری کارشناس و تحلیلگر سیاسی اهل سوریه ساکن کردستان عراق است او با سازمان‌های بین‌المللی امداد بشردوستانه و سازمان‌های غیردولتی کار می‌کند و در چندین روزنامه معتبر عرب و مراکز تحقیقات تخصصی درباره امور سیاسی و اجتماعی خاورمیانه مطلب می‌نویسد

تحلیل کوتاه

بِراء صبری محقق و مولف مسائل سیاسی اهل سوریه است و در اقلیم کردستان عراق سکونت دارد او با سازمان‌های بشردوستانه بین‌المللی و غیردولتی کار می‌کند و در چندین روزنامه مشهور عربی‌زبان و برای مراکز تحقیقی شناخته‌شده در امور اجتماعی و سیاسی خاورمیانه مطلب می‌نویسد

طی چهار سال گذشته گردهای ایران شاهد بودند که جماعت‌های گرد در سوریه و عراق کماکان از سوی نیروهای متخاصم لطمه خورده‌اند و از تلاطم تغییرات در تصمیمات واشنگتن سردرگم شده‌اند زمانی به نظر می‌رسید آمریکا از تغییری در ایران که برای گردهای این کشور مفید باشد حمایت خواهد کرد ولی حالا مجموعه‌ای از تصمیمات رهبران آمریکا در سوریه و عراق بسیاری از رهبران سیاسی گرد ایران را از سیاست‌گذاری آمریکا در منطقه نگران و ناخشنود کرده است

دو رویداد به طور خاص در دوره تصدی ترامپ گردهای ایران را نسبت به آمریکا بدبین و سردرگم کرد اول آن‌ها شاهد بودند که دولت ترامپ به شبه‌نظامیان شیعه - که با گردهای عراق دشمنی دارند - اجازه داد شهر کرکوک را در اکتبر ۲۰۱۷ در کنترل خود بگیرند (<https://foreignpolicy.com/2017/10/16/if-trump-wants-to-confront-iran-he-should-start-in-kirkuk>). دو سال بعد گردها

باز هم شاهد بودند که دولت ترامپ به نیروهای ترکیه اجازه داد به شمال شرق سوریه حمله کنند (<https://www.nytimes.com/2019/10/07/us/politics/trump-turkey-syria.html>). امری که گردهای محلی را وادار کرد از خانه‌های خود بگریزند

این دو رویداد باعث شد گردهای ایران نسبت به کمک بالقوه واشنگتن در بهبود حقوق‌شان تردید کنند حالا شکافی سیاسی بین آمریکا و رهبران گرد ایران وجود دارد که ممکن است گردهای ایران را وادار کند در موضع دیپلماتیک‌شان هم تجدیدنظر کنند متأسفانه گویا غیر از دولت ایران هیچ‌یک از دو طرف از چنین شکافی سود نخواهد برد

امیدهای برابردرخته

از دیدگاه گردهای ایران موضع تند دولت ترامپ در قبال ایران با رها کردن گروه‌های گرد در عراق و سوریه تناقض دارد و این را گویای ماهیت بی‌ثبات سیاست آمریکا می‌دانند

البته همیشه این‌طور نبوده است. خروج دولت آمریکا از توافق هسته‌ای برجام (۲۰۱۵) در اوایل دوره تصدی ترامپ به گروه‌های اپوزیسیون در ایران جانی تازه بخشید. این گروه‌ها پایگاه‌های اجتماعی خود را با خوش‌بینی مجدد بسیج کردند و تحریم‌های آمریکا را گواهی بر تحولات مثبت در آینده نزدیک می‌گرفتند. خروج از توافق هسته‌ای و وضع دوباره تحریم‌های آمریکا بر ایران رژیم خامنه‌ای را دچار ناکامی‌های دیپلماتیک و اقتصادی عمده کرد و زندگی گروه وسیعی از طبقات متوسط و کارگر کشور را با پیامدهایی دردناک مواجه ساخت. به این ترتیب گردهای ایران احتمال می‌دادند تحریم‌های آمریکا موجب تغییر واقعی شود. حتی شایعاتی در مورد وعده‌های غیرمستقیم دولت ایران به اعطای حقوق مندرج در قانون اساسی و تاسیس نهادهای سیاسی محلی برای اقلیت‌های مناطق کشور منتشر شد.

با سقوط کرکوک و ورود نیروهای ترکیه به شمال سوریه این امیدها بر باد رفت. بعد از آن‌که آمریکا حمایت خود را از ترکیه نشان داد کشوری که عموماً دشمن منافع گردها دانسته می‌شود گردهای ایران تدریجاً در مورد حکمت و سودمندی همکاری نزدیک با واشنگتن تردید کردند.

مسئله رابطه با آمریکا حالا بحث سیاسی اصلی گردهای ایران است. گردهای سوریه مطابق گزارش رسانه‌های محلی به گردهای ایران هشدار داده‌اند که نسبت به رابطه خود با واشنگتن محتاط‌تر باشند. اشاره‌ای به تغییرات سریع در سیاست آمریکا بعد از تغییر [ناشی از انتخابات] کاخ سفید از دیدگاه گردهای ایران آنچه زمانی فرصتی برای همکاری بود به موردی از اعتماد اشتباه بدل شده است. در حال حاضر به نظر نمی‌رسد هیچ راه معقولی برای ترمیم شکاف روابط بین واشنگتن و گردهای ایران وجود داشته باشد. گرچه آن‌ها به طور تاریخی در خط مقدم فعالیت‌های سیاسی و نظامی ضد رژیم در ایران قرار داشته‌اند.

شرایط پیچیده سوریه نشانه چشم‌اندازی تیره برای گردهای ایران

پیچیدگی شرایط در سوریه به مرور زمان فقط بیشتر شده و مسیر امنیت و خودمختاری سیاسی را برای گردهای سوریه پیچیده کرده است. گردهای ایران متوجه ناکامی آمریکا و قدرت‌های خلیج فارس در محافظت از جوامع گرد در کشورهای عربی شده‌اند و این آن‌ها را وادار کرده تا از رویارویی با دولت ایران یا پس بکشند.

نیروهای آمریکا به طور کلی نواحی گردنشین شمال سوریه را ترک کردند ولی کنترل نواحی اطراف میدین نفتی در دیرالزور و حسکه را حفظ کرده‌اند. همزمان ترکیه روسیه و ایران با فعالیت متقابل خودتلاش‌های آمریکا را در سوریه تضعیف کرده‌اند (<https://www.jpost.com/middle-east/turkey-iran-and-russia-unite-to-slam-us-oil-deal-in-syria-640370>). که این موجب طولانی‌شدن مناقشه و تشدید تفرقه‌ها شده است. با تغییر در حضور نظامی آمریکا و تضعیف عملیات‌های آمریکا در آن ناحیه تاسیس یک منطقه اداری نیمه‌خودمختار کردستان در سوریه شبیه اقلیم کردستان در عراق که طی دوران تشکیل آن در دهه ۱۹۹۰ مورد حمایت آمریکا بود بسیار بعید است.

این محدودیت‌های گوناگون منجر به ضعف جنبش گرد در سوریه شده است و شرایط سیاسی خطرناک‌تری هم برای گردهای ایران به وجود آورده است. گردهای ایران همچنین فهمیده‌اند که وعده‌های کشورهای خلیج فارس برای ممانعت از مداخله ترکیه و ایران در کشورهای عربی نتایج معناداری نخواهد داشت. خصوصاً بعد از ناتوانی کشورهای خلیج فارس برای اقدام در سوریه.

برخورد واشنگتن با سوریه به مانند موضوعی حاشیه‌ای پیامی روشن می‌فرستد مبنی بر این‌که خودمختاری گردها خارج از چارچوب راهبرد آمریکا در قبال ایران است. ظاهراً آمریکا نفوذ گردها را رو به زوال می‌بیند و علاقه‌ای ندارد منابعش را برای قمار بازنده خرج کند.

بلوک گرد از قدیم نفوذ سیاسی و نظامی زیادی در ایران داشته است. با این‌همه یکی از پیامدهایی که واشنگتن احتمالاً به آن توجه نکرده این است که کردها دیگر مثل گذشته برای مقابله با رژیم ایران شتاب نخواهند کرد. گردهای ایران حالا آینده‌ای ناروشن پیش روی خود می‌بینند و تصمیمات واشنگتن در سوریه و عراق ریشه اصلی نگرانی‌های آن‌هاست.

اقدام برای ترمیم شکاف

به این ترتیب تشکیل یک بلوک قدرتمند از مخالفان سیاسی گرد با مشارکت قاطع گردهای ایران بدون رفع اشتباهات فاجح سیاست‌های

واشنگتن در سوریه (https://www.washingtonpost.com/opinions/2020/09/05/trumps-bad-marriage-with-military-has-

finally-exploded) خصوصاً در قبال شرکای محلی آمریکا یعنی نیروهای دموکراتیک سوریه و دولت خودمختار گردها غیرممکن خواهد بود. محور این گام‌های تازه باید این باشد که رهبران سیاسی گرد در سوریه اجازه یابند در فرایندهای جاری سیاسی و نگارش قانون اساسی مشارکت کنند. به‌علاوه سرنوشت مناطقی که ترکیه اشغال کرده و کوچاندن شهروندان گرد در عفرین و راس‌العین و نواحی دیگر که از سوی سازمان‌های بین‌المللی معتبر مستند شده است مستلزم آن است که واشنگتن به دنبال

راه‌حل‌های واقعی برای این مناطق باشد.

علاوه بر این آمریکا باید تلاش کند نقش حیاتی جامعه مدنی را در نواحی شرق فرات در سوریه و نقش دیپلماتیک جناح‌های سیاسی ترک عرب و مسیحی را در این منطقه تقویت کند تا یک بلوک سیاسی قابل قبول ایجاد شود که بتواند هم در دیالوگ با دولت سوریه و هم در گفتگو با نیروهای هوادار ترکیه در اپوزیسیون شرکت کند. واشنگتن سپس باید مسکو را تحت فشار قرار دهد تا از رژیم سوریه بخواهد سازشی را با یک چنین بلوک سیاسی در شمال شرق سوریه بپذیرد. نهایتاً عادی‌سازی امنیتی و سیاسی‌ای که واشنگتن برای متحدانش در نیروهای دموکراتیک سوریه و دولت خودمختار کردها می‌خواهد باید به روابط متعارف با بلوک سیاسی گرد در ایران هم برسد.

غفلت واشنگتن از سوریه به تهران اجازه داده است که نفوذش را در منطقه گسترش دهد و از این روایت که آمریکا به متحدانش خیانت می‌کند بهره‌برداری کند. کردهای ایران با نگرانی فراوان امور کردها را در سوریه و عراق زیر نظر دارند و بر اساس آنچه می‌بینند در آینده درباره رابطه خود با آمریکا تصمیم خواهند گرفت. ❖

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

نوریه ۲۰۲۲ ۱۱

Farzin Nadimi

[\(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology\)](#)

BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

نوریه ۲۰۲۲ ۱۱

Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

٩ ٢٠٢٢ أيار

Matthew Levitt

[\(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule\)](#)